

14. EXEMPEL: TESTBÄDD MALMÖ STAD

INNOVATIVA IDÉER UTVECKLAR ÄLDREOMSORGEN

Malmö stad ville förbättra sin äldreomsorg och tänka i nya banor. Därför ansökte de om att göra en förstudie för att kunna etablera en testbädd. Förstudien föll väl ut och nu fungerar testbädden som projekt fram till 2016, med förhoppningar om en permanent verksamhet på sikt.

– En testbädd är ett nytt och innovativt sätt att utveckla hemtjänsten och äldreomsorgen. Vi gör detta för att vi vill öka kvaliteten, utifrån brukarens behov, säger Jaklina Strand, utrednings- och utvecklingssekreterare på Malmö stad.

Vad har designperspektivet tillfört?

– Design har fört processen framåt. Vi har fått ett annat perspektiv på vårt ofta rätt linjära system. Med fokus på användarna har vi fått fram olika lösningar. Vi har också hela tiden omformulerat våra problem, vilket varit nyttigt. Att sedan få problemen visualiserade och att inte göra allt så ”fyrkantigt” har varit värdefullt, säger Jaklina Strand och fortsätter:

– Det finns styrkor inom såväl den kommunala världen som inom design och testbädden visar att de båda kulturerna kan mötas. Genom olika möten har vi skapat utrymme för båda. Den kommunala världen är skattefinansierad, lagstyrd och politisk. Här finns en annan kultur än

inom den mer tillåtande designvärlden. Testbädden är en form för att våga testa, pröva och misslyckas. Här får vi tänka nytt och annorlunda.

Samarbete med högskolan

Förstudien genomfördes i samarbete mellan Malmö stad och Malmö högskola, med medfinansiering från VINNOVA. Frågan som sökte sitt svar var: går det att utveckla och etablera en testbädd för äldreomsorg inom Malmö stad? Svaret blev: Ja, dessa förutsättningar finns! Samarbetet mellan staden och högskolan löper även in i pilotprojektet.

– Vi har haft användarna med i hela processen, vilket varit viktigt. Vi vill fokusera på deras behov och vad de anser behöver utvecklas. I testbädden ser vi hur vi kan skapa möten mellan deras behov och olika innovativa lösningar. Vi kopplar ihop olika aktörer: brukare, anhöriga, medborgare, näringsliv, föreningsliv, forskare och personal inom äldreomsorgen, och försöker skapa samverkan mellan dem, säger Jaklina Strand.

Under förstudien arrangerade Malmö stad bland annat ett antal fokusgrupper för anhöriga, brukare och personal. En behovsinventering gjordes och olika problemområden kunde ringas in. Många efterlyste till exempel mer social samvaro. Till en stor workshop med ett åttio-tal deltagare sammanställdes ett antal brukarhistorier.

Viktiga berättelser

– Att levandegöra berättelser är typiskt för design. Berättelserna fyllde en stor funktion på vår workshop, där vi sammanförde en mängd olika aktörer och förde in historierna som exempel på olika behov. Därefter diskuterade vi olika möjliga lösningar och kunde identifiera ett antal behovsområden, säger Per-Anders Hillgren, lektor i interaktionsdesign vid Malmö högskola.

Per-Anders Hillgren berättar också att det kom fram många förslag på sociala innovationer under workshopen. Ett förslag var att hitta olika former för äldre att hjälpa andra äldre. Ett annat handlade om att utveckla ett personligt larm och ett tredje om översättnings-appar. Ett antal av dessa idéer har nu följts upp inom testbäddsprojektet. Nya nätverk har också bildats.

Dataspel för äldre

En annan idé som det arbetas på inom testbädden är att försöka utveckla dataspel för äldre, utifrån deras kognitiva förmåga.

– Det saknas spel för denna målgrupp och nu har vi inlett ett samarbete med spelforskaren Jeanette Eriksson på Malmö högskola. Tillsammans ska vi testa olika speltyper på några av våra dagverksamheter och se vad det finns intresse för. Nästa steg är att utveckla spel tillsammans

med brukarna och att också låta personalen testa spelen och prova att använda läsplattor. En student ska utveckla ett konkret spel som ett examensarbete, vilket gör att vår verksamhet får en direkt koppling till utbildning, säger Jaklina Strand.

Per-Anders Hillgren berättar om ytterligare en koppling till Malmö högskola, nämligen den att 20 studenter ska utveckla ett koncept inom tjänstedesign, utifrån de behovsområden som kommit fram inom testbädden.

Jaklina Strand, Foto: Peter Kroon

Per-Anders Hillgren, Foto: Lotta Solding

– Allt sker i nära samarbete med äldreomsorgen. Utifrån behov, utmaningar, brukarna och personalen ska studenterna utveckla förslag på ett antal nya tjänster, varav ett flertal kommer att vara kopplade till någon form av digital plattform, säger Per-Anders Hillgren.

Goda exempel

Det som också sker inom testbädden är att så många goda exempel som möjligt fångas upp och lyfts fram. De som arbetar med testbädden försöker också identifiera vilket motstånd olika förslag möter, så att de vet vilka hinder och utmaningar som finns.

– Nu försöker vi se var testbäddsprojektet kan hjälpa till och vilket stöd som behövs. På flera håll testar vi olika former av stöd och bygger successivt upp testbädden; småskaligt prövar och utvecklar vi nya metoder. Vi testar, värderar, omvärderar och utvecklar, hela tiden med Malmös äldre i fokus, säger Jaklina och tillägger avslutningsvis:

– Vi bygger också upp nya arbetsrelationer, kompetenser och nätverk. Vi söker nya idéer och lösningar och vill gärna ha ett nära samarbete med näringslivet. Alla lösningar ska bidra till att öka kvaliteten inom vård och omsorg av våra äldre och stärka tryggheten i det egna hemmet.

**” VI TESTAR, VÄRDERAR, OMVÄRDERAR
OCH UTVECKLAR, HELA TIDEN MED
MALMÖS ÄLDRE I FOKUS.”**